

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndc/14/2024
Identifikačné číslo spisu: 4111226247
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:4111226247.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu CADIS, s. r. o., Biskupická 18, Bratislava, IČO: 35 682 639, zast. advokátom Mgr. Richardom Trusinom, Háľkova 1, Bratislava, proti žalovanému I. Y., narodenému Q., M., zast. ALTER IURIS, s. r. o., Tolstého 9, Bratislava, IČO: 36 708 771, o poskytnutie ochrany majetkových práv zo zamestnaneckého diela, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 73Ca/17/2023, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci, takto

rozhodol:

Nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je d o v o d n ý.

Na prejednanie sporu je príslušný Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava III predložil podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CSP“) spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 73Ca/17/2023 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o príslušnosti, nakoľko nesúhlasí s postúpením sporu Okresným súdom Nitra sp. zn. 12C/176/2011.

1.1. Okresný súd Nitra postúpil spis vedený pod sp. zn. 12C/176/2011 na Mestský súd Bratislava III s poukazom na § 40, § 43 a § 471c CSP s tým, že tento súd je kauzálny príslušný podľa § 26 písm. a) CSP, nakoľko predmetom konania je autorskoprávny spor, jedná sa o spor z práv k autorskému dielu a týka sa subjektov autorskoprávneho vzťahu. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu v obdobných veciach, sp. zn. 4Ndc/19/2023, 9Ndc/19/2023, keď najvyšší súd posudzoval zmenu príslušnosti v dôsledku novely CMP účinnej od 1. júna 2023.

1.2. Mestský súd Bratislava III poukazuje na § 26, § 40 ods. 1, § 471c CSP, § 18n ods. 1, 2, 3 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1993 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) uviedol,

že konanie pôvodne začalo dňa 5. septembra 2011 podaním žaloby na Okresný súd Nitra. Akcentoval, že vec bola pridelená na vybavenie ešte pred 1. júnom 2023 sudcovi Okresného súdu Nitra Mgr. Ivane Heinrichovej. Daný spis bol stále vedený ako spis značky „C“, čiže civilný spor. Sudca zápis danej veci do „Ca“ agendy nerozporoval, resp. spis nepostúpil v tom čase na kauzálne príslušný súd Okresný súd Bratislava I pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre, vec teda nebola do 30. mája 2023 zapísaná do „Ca“ agendy. To znamená, že spis je riadne pridelený sudcovi Mgr. Ivane Heinrichovej, a to i napriek tomu, že sa jedná o spis agendy autorskoprávnej. S odkazom na prechodné ustanovenie § 18n ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. je nevyhnutné prijať záver, že sudcom, ktorý má danú vec prejednať a dokončiť, čím treba rozumieť meritórne rozhodnutie vo veci, je sudca, ktorému vec bola pridelená pred 1. júnom 2023.

1.2.1. Podľa názoru Mestského súdu Bratislava III je zrejmé, že účelom prechodných ustanovení k novej súdnej mape účinnej od 1. júna 2023 bolo, aby v sporoch neskončených do 31. mája 2023 nedochádzalo zmenou zákona aj k zmene zákonného sudcu. Ak by sme pripustili opak, viedlo by to k postupovaniu všetkých neskončených vecí začatých pred 1. júnom 2023, u ktorých by bolo až dodatočne zistené (často až rozsiahlejším dokazovaním), že vec má iný charakter, než je agenda, ktorú vybavuje ten-ktorý sudca, čo by bolo v rozpore s princípom právnej istoty a prinieslo by to do prebiehajúcich konaní neistotu a nekorešpondovalo by vôbec s účelom a cieľmi, ktoré mala priniesť súdna reforma. Je preto nutné vychádzať z ustanovenia § 18n ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z., ktoré ako lex specialis má aplikačnú prednosť. Ak by aplikačnú prednosť dané ustanovenie nemalo, bolo by potom obsolétne.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Nitra a Mestskému súdu Bratislava III podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti, preskúmal spor a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

3. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

4. Podľa § 43 ods. 1 a 2 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

5. Podľa § 26 písm. a) CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023) na konanie v sporoch z nekalého súťažného konania a v autorskoprávnych sporoch je príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Trnave.

6. Podľa § 471c CSP (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. júna 2023) konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

7. Podľa § 18n ods. 1 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z. (v znení účinnom od 1. júna 2023) od 1. júna 2023 sa Okresný súd Bratislava I označuje ako Mestský súd Bratislava I.

7.1. Podľa § 18n ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. (v znení účinnom od 1. júna 2023) od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v obchodnoprávných veciach vrátane vecí podľa § 23 a § 26 až § 29 Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. januára 2023 a agendy konkurzu, reštrukturalizácie, oddĺženia a obchodného registra z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava IV a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava III.

8. Z obsahu súdneho spisu predloženého najvyššiemu súdu vyplýva, že žalobca si voči žalovanému uplatnil nárok na poskytnutie ochrany majetkových práv zo zamestnaneckého diela žalobou doručenou na Okresný súd Nitra 5. septembra 2011 (č. l. 1 a nasl. spisu), o ktorom Okresný súd Nitra rozhodol rozsudkom z 30. septembra 2020 č. k. 12C/176/2011-2162 tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v plnej výške. Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobcu uznesením z 15. decembra 2021 č. k. 25Co/23/2021-2294 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 15. decembra 2021 sp. zn. 25Co/23/2021 rozhodol najvyšší súd uznesením z 24. augusta 2023 sp. zn. 2Cdo/93/2022 tak, že dovolanie odmietol. Žalovaný podaním z 18. októbra 2023 vzniesol námietku kauzálnej nepríslušnosti súdu (č. l. 2476 spisu).

9. Pre chronologickú komplexnosť dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že žaloba vo veci samej bola podaná dňa 5. septembra 2011 na Okresný súd Nitra ako súde príslušnom podľa § 9 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v platnom znení (ďalej len „OSP“). Z dôvodu prijatia novej právnej úpravy CSP od 1. júla 2016 došlo na základe § 26 ods. 1 písm. a) CSP v znení: „Na konanie v sporoch z nekalého súťažného konania a v autorskoprávnych sporoch je príslušný Okresný súd Bratislava I pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre.“ k zmene v príslušnosti súdov úpravou kauzálnej príslušnosti na konanie v autorskoprávnych sporoch, pričom v zmysle prechodných ustanovení § 470 ods. 4 CSP „Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo.“ Z uvedeného vyplýva, že napriek vzniku novej príslušnosti v autorskoprávnych sporoch podľa nového CSP s účinnosťou od 1. júla 2016 v danom spore nedošlo k zmene v príslušnosti Okresného súdu Nitra, ktorý bol naďalej príslušný v spore rozhodovať a dokončiť ho (§ 470 ods. 4 CSP).

10. V dôsledku súdnej reformy na základe zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „zákon č. 150/2022 Z. z.“) došlo k zmene v príslušnosti súdov (špecializácii) s účinnosťou od 1. júna 2023. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na cieľ prechodného ustanovenia (§ 471c CSP) zákona č. 150/2022 Z. z., ktorým je potvrdiť koncepciu prechodu výkonu súdnictva medzi zanikajúcimi a nástupníckymi súdmi. Uvedená koncepcia je ovládaná týmito pravidlami: Vo všeobecnosti sa bude uplatňovať prvé pravidlo, podľa ktorého výkon súdnictva bude prechádzať zo zanikajúcich súdov na nástupnícke súdy. Prechod výkonu súdnictva je v tomto prípade upravený napríklad v prechodných ustanoveniach čl. VI. V prípade, ak dochádza k presunu kauzálnej príslušnosti medzi súdmi, ktoré nezaničujú, bude sa uplatňovať druhé pravidlo, podľa ktorého „staré“ veci dokončí doterajší súd, pričom nový nápad sa už smeruje na nový súd. Kombinácia oboch pravidiel sa premieta do navrhovaného prechodného ustanovenia. Pričom platí, že doterajšie konania sa dokončia na doterajších súdoch. Toto pravidlo však platí len v rozsahu, v akom neustanovuje predpis o sídlach a obvodoch súdov inak. Týmto predpisom je návrh zákona v čl. VI., t. j. zákon č. 371/2004 Z. z., v zmysle ktorého zanikajúcimi okresnými súdmi, ktorých právnym nástupcom sú zriaďované mestské súdy, sú:

1. Okresný súd Bratislava I, Okresný súd Bratislava II, Okresný súd Bratislava III, Okresný súd Bratislava IV, Okresný súd Bratislava V, 2. Okresný súd Košice I, Okresný súd Košice II, Okresný súd Košice-okolie. Okresnými súdmi, ktoré zostávajú zachované, a ktorým sa mení ich doterajší obvod pričlenením obvodu alebo jeho časti iných okresných súdov, sú: 1. Okresný súd Banská Bystrica s pracoviskom v meste Brezno, 2. Okresný súd Bardejov s pracoviskom v meste Svidník, 3. Okresný súd Dolný Kubín s pracoviskom v meste Námestovo, 4. Okresný súd Humenné s pracoviskom v meste Vranov nad Topľou, 5. Okresný súd Liptovský Mikuláš s pracoviskom v meste Ružomberok, 6. Okresný súd Lučenec s pracoviskom v meste Veľký Krtíš, 7. Okresný súd Nitra s pracoviskom v meste Topoľčany, (...). (pozri dôvodovú správu k zákonu č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov).

11. Najvyšší súd s a stotožňuje s názorom Mestského súdu Bratislava III, že účelom prechodných ustanovení k novej súdnej mape účinnej od 1. júna 2023 bolo, aby v sporoch neskončených do 31. mája

2023 nedochádzalo zmenou zákona aj k zmene zákonného sudcu. Ak by sa pripustil opak, viedlo by to k postupovaniu všetkých neskončených vecí začatých pred 1. júnom 2023, u ktorých by bolo až dodatočne zistené (často až rozsiahlejším dokazovaním), že vec má iný charakter, než je agenda, ktorú vybavuje ten-ktorý sudca, čo by bolo v rozpore s princípom právnej istoty a prinieslo by to do prebiehajúcich konaní neistotu a nekorešpondovalo by vôbec s účelom a cieľmi, ktoré mala priniesť súdna reforma tzv. súdnou mapou zavedenou zákonom č. 150/2022 Z. z. Najvyšší súd tiež dodáva, že iný postup by bol aj v rozpore so základnou procesnoprávnou zásadou tzv. perpetuatio fori (trvalá príslušnosť súdu), ako aj zachovaním plynulosti a rýchlosti konania, čo bol tiež účel súdnej reformy. Tiež poznamenáva, že § 18n zákona č. 371/2004 Z. z. (čl. VIII zákona č. 150/2022 Z. z.) normatívne upravoval prechodné ustanovenia k zriadeniu mestských súdov v Bratislave.

12. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení dovolací súd tiež uvádza, že: (i) ustanovenie § 471c za bodkočiarkou CSP v okolnostiach posudzovaného sporu bolo súčasťou zmien súvisiacich s tzv. súdnou mapou zavedenou zákonom č. 150/2022 Z. z., práve ktorým zmenám (prechod výkonu súdnictva z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd) zodpovedá obsah ustanovenia § 471c za bodkočiarkou CSP. V zákone č. 150/2022 Z. z. „o novej súdnej mape“ bol síce Mestský súd Bratislava III pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Trnave explicitne označený ako kauzálny súd v sporoch z nekalého súťažného konania a v autorskoprávnych sporoch (čl. II, bod 3. - § 22 písm. a) zákona č. 150/2022 Z. z.), a teda vzťahovali sa na neho účinky prechodu výkonu súdnictva na iný súd, ale zmena kauzálnej príslušnosti sa týka iba sporov začatých po účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. V opačnom prípade by prechodné ustanovenie § 471c CSP bolo neaplikovateľné a bezúčelné, keď všetky konania v sporoch z nekalého súťažného konania a v autorskoprávnych sporoch začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 by prejednával a rozhodoval ako kauzálny príslušný výlučne Mestský súd Bratislava III pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Trnave. Uvedené ustanovenie § 471c za bodkočiarkou CSP sa na daný spor nemôže vzťahovať (aj) z dôvodu, že Okresný súd Nitra v dôsledku zmien súvisiacich s tzv. súdnou mapou nezanihol a spor na tomto súde nie je právoplatne skončený a je vedený nepretržite od 5. septembra 2011 podaním žaloby na tento súd.

(ii) ustanovenie § 471c pred bodkočiarkou CSP obsahovo (materiálne) v zhode so zákonom č. 150/2022 Z. z. a koncepciou prechodu výkonu súdnictva medzi zanikajúcimi a nástupníckymi súdmi a jej pravidlom, že ak dochádza k presunu kauzálnej príslušnosti medzi súdmi, ktoré nezaniškajú, bude sa uplatňovať druhé pravidlo, podľa ktorého „staré“ veci dokončí doterajší súd, (...). (bod 10. tohto rozhodnutia), potvrdzuje, že konania v sporoch z nekalého súťažného konania a v autorskoprávnych sporoch začaté a právoplatne neskončené do účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. sa dokončia na doterajších súdoch, ktoré súdy v týchto konaniach pokračujú.

13. Aplikujúc uvedené na predmetný spor to znamená, že konanie začaté na Okresnom súde Nitra 5. septembra 2011 a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 pokračuje (dokončí sa) na tomto súde.

14. Najvyšší súd pre úplnosť uvádza, že jeho rozhodnutia sp. zn. 4Ndc/19/2023, 9Ndc/19/2023, na ktoré poukazoval Okresný súd Nitra, sú na riešenie predmetného sporu nepoužiteľné, keďže sa týkajú otázky funkčnej príslušnosti krajského súdu na rozhodnutie o odvolaní vo veci úpravy práv a povinností k maloletým deťom podľa Civilného mimosporového poriadku a CSP, teda otázku príslušnosti v spore autorskoprávnej ochrany neriešili.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením mu veci Okresným súdom Nitra je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

16. Týmto rozhodnutím sú súdy v zmysle § 43 ods. 2 posledná veta viazané.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.